Historický ústav AV ČR, Filosofický ústav AV ČR
a Výzkumné centrum pro církevní a náboženské dějiny
při Historickém ústavu AV ČR
(za podpory programu Strategie AV 21 – Epicentra civilizace –
Inteligentní domácnosti, technologie a společnost)
pořádají
30. listopadu – 1. prosince 2026
(Akademické konferenční centrum, Husova 4a, Praha 1)

Workshop

Za zdmi fary: majetek, hospodářství a každodennost venkovské farnosti ve středověku a raném novověku

a

III. setkání doktorandů a juniorních badatelů
nad církevními dějinami

Nejen Slovem živa je církev

Kostel Narození Panny Marie, Vysoký Újezd.
Foto © František Záruba

HISTORICKÝ ÚSTAV
Akademie věd České republiky

Filosofický ústav AV ČR
Institute of Philosophy

Výzkumné centrum
pro církevní a náboženské dějiny

Akademie věd
České republiky

STRATEGIE AV21
Špičkový výzkum ve veřejném zájmu

EPICENTRA CIVILIZACE

Pondělí 30. listopadu

13:45-14:00 registrace

14:00 zahájení – **Eva Doležalová**

Případové studie jako metodologická výzva (moderátor **Tomáš Havelka**)

14:10 **Robert Šimůnek:** Čím (vším) obdarovat kostel na sklonku života? Malesice a Žákava kolem 1500

14:30 **Vladislava Říhová – Pavel Suchánek:** Obraz jako pramen k náboženské imaginaci raně novověkého kněze: Případ křenovského faráře Johanna Schindlera

14:50 **Robert R. Novotný:** Hospodaření novopackého a kladenského záduší na přelomu 17. a 18. století

15:10 **Jakub Ivánek:** Příběh fary v Hynčicích u Města Albrechtic

15:30 **diskuse**

15:45 **přestávka**

Církevní správa a její hospodářské projevy (moderátor **Robert Šimůnek**)

16:00 **David Trojan:** *Thobias (…) incastelavit ecclesias parochiales*: K aktérské perspektivě hospodaření církve

16:20 **Jan Škvrňák:** Ještě jednou k papežským desátkům

16:40 **Jan Hrdina:** *Multa necessaria vobiscum tractare habeo et expecto vos cum auca*. Úskalí správy katolických farností v tepelském děkanátu v husitském věku

17:00 **Josef Hrdlička:** Desátek v ekonomice a komunikaci předbělohorských farářů

17:20 **diskuse**

17:35 **přestávka**

Prostor a jeho význam (moderátor **Robert Šimůnek**)

17:50 **Milena Hauserová:** Kostel jako němý svědek

18:10 **Eva Doležalová:** Život na faře: Farní dům a jeho hospodářské zázemí ve středověkých pramenech

18:30 **diskuse a uzavření prvního dne jednání**

Úterý 1. prosince

8:45–9:00 registrace

9:00 zahájení setkání Nejen slovem živa je církev –
Jiří Mikulec, David Trojan

Hospodaření církve jako společná výzva (moderátor **David Trojan**)

9:15 **Renata Modráková:** Za společnou zdí: Hmotné zajištění a krize chebského dvojkláštera minoritů a klarisek v 15. a 16. století

9:30 **Miroslav Smaha:** Kapitula a velkostatek – hospodářství za zdmi Vyšehradu

9:45 **Adéla Věra Wágnerová:** Hospodářské zázemí břevnovsko-broumovského opatství a jím spravovaných farností v 18. století

10:00 **diskuse**

10:15 **přestávka**

10:30 **Kateřina Karlová:** Hmotné zajištění chotěšovského patronátu po zrušení kláštera v 18. a 19. století

10:45 **Pavol Holý:** Materiálne zabezpečenie činnosti neortodoxných židovských náboženských obcí na Slovensku v medzivojnovom období

11:00 **diskuse**

11:10 **přestávka**

Osobní perspektiva (moderátor **Blanka Zilynská**)

11: 25 **Anna Pazourková:** Něpr z Roupova – ctihodný arcibiskupův hofmistr, nebo despotický patron z Vřeskovic?

11:40 **Petra Hanáková:** „Kamarádi si na své vyhlídky často stěžují“: Faráři a jejich farnosti jako hospodářství na přelomu 18. a 19. století

11:55 **diskuse**

Perspektiva textů (moderátor **Blanka Zilynská**)

12:10 **Jan Marčík:** Kanonistická literatura v rukou duchovních

12:25 **Jiří A. Čepelák:** Materiální zajištění farních kostelů v díle Prodromus gloriae Pragenae

12:40 **diskuse**

12:50 **přestávka na oběd (zajištěn na místě)**

pokračování workshopu *Za zdmi fary*

Farář mezi teologií a praxí (moderátor **Eva Doležalová**)

13:30 **Lenka Bobková:** Farář vzorný pastýř nebo nositel státoprávní politiky Karla IV.?

13:50 **Petr Kubín:** Křest v českém středověku. Teologie a liturgie

14:10 **Ota Halama:** Křestní praxe na přelomu středověku a novověku

14:30 **diskuse**

14:50 **přestávka**

Majetková správa I (moderátor **Eva Doležalová**)

15:05 **Blanka Zilynská:** „Provisor vel vitricus ecclesie nostre". Role kostelníků v předhusitské správě a hospodaření farnosti

15:25 **Jiří Doležel:** Farní beneficium a farní klérus na počátku 15. století ve světle nájemních smluv

15:45 **Martin Barus:** Původ a struktura beneficiátních příjmů farností ve východním Krušnohoří v pobělohorském období

16:05 **diskuse**

16:20 **přestávka**

Majetková správa II (moderátor **Jiří Mikulec**)

16:35 **Pavel Pumpr:** Farní ekonomika na Moravě v 17. a 18. století: prameny, otázky, přístupy

16:55 **Zdeněk Žalud:** Finance a hospodářství farnosti v denících Bartoloměje Michala Zelenky v kontextu duchovní administrativy v Soběslavi a v Táboře

17:15 **Marie Ryantová:** Majetek a hospodaření nižšího duchovenstva pražské arcidiecéze na počátku 18. století ve světle pozůstalostních inventářů

17:35 **Miloš Sládek:** Lesní a vodní hospodářství českých farností na začátku 18. století

17:55 **diskuse**